

SZAKMAI ÁLLÁSFOGLALÁS

**a “2021. évi LXXIX. törvény a pedofil bűnelkövetőkkel szembeni szigorúbb fellépésről,
valamint a gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról”
törvénymódosítás kapcsán**

Szerző:

**Magyar Pszichiátriai Társaság
Magyar Pszichológiai Társaság**

Támogató:

Magyar Szexuális Medicina Társaság

A törvénymódosítással kapcsolatban kötelességünk megfogalmazni szakmai álláspontunkat, mert a társadalomban a kisebbségben lévő csoportok, a többségtől valamilyen módon eltérő személyek stigmatizálásuk okán fokozottan veszélyeztetettek lehetnek különféle pszichés nehézségek kialakulása szempontjából.

Fontosnak tartjuk kiemelni, hogy a születéskor meghatározott nem számos esetben még biológiailag sem olyan egyértelmű, mint amilyennek első megközelítésben látszik. A születéskor az újszülött nemét döntően a testi adottságok, a külső nemi jelleg megtekintésével állapítják meg, ez alapján anyakönyvezik. Az újszülött nemét ugyanakkor a genetikai meghatározottság mellett egyéb biológiai tényezők is befolyásolják (pl. a hormonális rendszer működésének zavarai), emiatt fizikai adottságai szemrevételezés alapján teljes mértékben nem mindig megítélhetőek. A nemi identitás alakulása tehát pusztán biológiai megközelítésben is bonyolult és érzékeny folyamat, amely változhat az élet során. A környezeti hatások ezt a folyamatot - főként a társadalom különféle szerepelvárásai révén, például, hogy “a fiúk nem sírnak”, vagy hogy “a lányok inkább babázzanak” - valamelyest árnyalhatják ugyan, de alapvetően és meghatározó módon nem befolyásolják. Hasonló a helyzet a transzszexualizmussal is.

A szexuális orientációt jelenlegi tudásunk szerint szintén döntően biológiai tényezők befolyásolják, kialakulásában a genetikai meghatározottság mellett nagy szerepet játszanak egyéb biológiai változók (pl. hormonális hatások, idegrendszeri fejlődés) is. A pszichoszociális hatások szerepe a biológiai faktorok mellett nem meghatározó mértékű.

Tudományos vizsgálatokkal alátámasztott tény az is, hogy a heteroszexuális személyek, párok által felnevelt gyermekek közül éppen annyian válnak homoszexuálissá, leszbikusá, transzneművé (LMBTQ), mint a homoszexuális személyek, párok által felneveltekből.

Mindez azt jelenti, hogy a szexuális kisebbségekbe sorolható személyek nem maguk választják a sorsukat, a nemi identitásukat vagy szexuális orientációjukat, hanem azt döntően az általuk nem befolyásolható, nem irányítható komplex biológiai folyamatok határozzák meg.

Az előzőek értelmében határozottan állást foglalunk amellett, hogy a nemi identitás és a szexuális orientáció kialakulása környezeti hatással (pl. neveléssel, „propagandával”) nem befolyásolható. A szülők nemi identitása és szexuális orientációja nem befolyásolja a gyermek nemi identitását, szexuális orientációját, egészséges fejlődését, ennek ellenkezőjét bizonyító tudományos adat nem áll rendelkezésre. Ugyanakkor az ezeket a szülőket és gyermekeiket érő stigmatizáció egyértelműen káros hatású.

A külső befolyások hatástalanságát bizonyítja a reparatív szemléletű “terápiás” megközelítések kudarca is, azzal a kiegészítéssel, hogy jelenlegi tudásunk szerint a reparatív szemléletű, korrekciós megközelítés - még az érintett kliens motivációja esetén is - kifejezetten káros, a kliens pszichés jóllétének, az önazonosság megélésének valós támogatását veszélyezteti.

Amennyiben a fenti témákat tabusítjuk, az információkhoz való hozzáférést elzárjuk, akkor az érintett gyermekek, fiatalok egyedül maradnak a kérdéseikkel, bizonytalanságaikkal. Ennek következményeként pedig jelentősen megnő annak a veszélye, hogy - ahogy az a különféle kisebbségi csoportok esetében általában is jellemző, melyet szakirodalmi adatok is alátámasztanak - az eleve kiszolgáltatottabb, sérülékenyebb érintett gyermekek, fiatalok körében fokozódik a szorongásos zavarok, önsértő magatartás, szerhasználat, depresszió és az öngyilkos magatartás kialakulásának veszélye.

Előzőek mellett tudományos felmérések mutatnak rá arra is, hogy a gyermekek szexuális nevelése, felvilágosítása nem várható el kizárólagosan a szülőktől, családtagoktól.

Állásfoglalásunk szerint tehát amellett, hogy a gyermekek védelme szempontjából a pedofil bűnelkövetőkkel szembeni szigorúbb büntetőjogi fellépés egyértelműen és határozottan szükséges, a 2021. évi LXXIX. törvény a fiatalok egy részének mentális egészségét kifejezetten veszélyezteti, melyre ezen állásfoglalással a döntéshozók figyelmét is felhívjuk.

Mindannyiunk közös felelőssége, hogy - függetlenül a szexuális identitásuktól vagy orientációjuktól - mentálisan kiegyensúlyozott, egymást elfogadó, önazonos és boldog gyermekek és felnőttek éljenek együtt a jövő társadalmában.

Tisztában vagyunk azzal, hogy állásfoglalásunk nem taglalhatja a téma minden részletét, kérdését, azzal mégis szeretnénk hozzájárulni egy széleskörű, bizonyítékokon alapuló, tudományos és szakmailag hiteles tájékoztatáson nyugvó társadalmi párbeszéd alapjához.

Budapest, 2022. 01. 21.